

LA DECLARACIÓ DELS QUATRE¹

(Sobre la necessitat i els principis d'una nova internacional)

Lev Trotski

26 d'agost de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “La declaración de los cuatro”, en, *Escritos*, Tomo V, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 72-77.

Amb plena consciència de la gran responsabilitat històrica que recau sobre elles, les organitzacions sotasignades han decidit unànimement unir les seues forces per tal de treballar en comú per la regeneració del moviment proletari revolucionari a escala internacional. Com a base de la seua activitat, estableixen els principis següents:

1.- La crisi mortal del capitalisme imperialista, que li ha llevat tots els seus punts de suport al reformisme (la socialdemocràcia, la Segona Internacional, la burocràcia de la Federació Sindical Internacional), planteja imperativament la ruptura amb la política reformista i la lluita revolucionària per la conquesta del poder i la implantació de la dictadura proletària com a únic mitjà de transformar la societat capitalista en societat socialista.

2.- El problema de la revolució proletària adquireix, per la seua mateixa naturalesa, caràcter internacional. El proletariat únicament podrà construir una societat socialista total basant-se en la divisió mundial del treball i en la cooperació mundial. En conseqüència, els sotasignats rebutgen categòricament la teoria del “socialisme en un sol país”, que soccava els mateixos fonaments de l'internacionalisme proletari.

3.- No menys enèrgicament cal rebutjar la teoria dels austromarxistes, centristes i reformistes d'esquerra que, amb el pretext del caràcter internacional de la revolució socialista, plantegen una passivitat expectant respecte als seus propis països lliurant així el proletariat en mans del feixisme. En les actuals condicions històriques un partit proletari que eludeix la presa del poder comet la pitjor de les traïcions. El proletariat triomfant d'un país ha d'enfortir la seua dictadura nacional amb la construcció socialista, que necessàriament serà incompleta i contradictòria fins que la classe obrera prenga el poder polític, com a mínim, en uns quants països avançats. Simultàniament, la classe obrera victoriosa d'un país ha de dirigir tots els seus esforços a l'expansió de la revolució socialista a altres nacions. Només una decidida activitat revolucionària podrà resoldre la

contradicció entre el caràcter nacional de la presa del poder i el caràcter internacional de la revolució socialista.

4.- La Tercera Internacional (que sorgí de la Revolució d'Octubre, assentà els principis de la política proletària en l'època de l'imperialisme i donà al proletariat les primeres lliçons de la lluita revolucionària pel poder) ha caigut víctima d'una successió de contradiccions històriques. El rol traïdor que exercí la socialdemocràcia i la immaduresa i inexperiència dels partits comunistes han portat al fracàs dels moviments revolucionaris de postguerra en Orient i Occident. L'aïllament de la dictadura proletària en un país endarrerit ha conferit un extraordinari poder a la burocràcia soviètica, cada vegada més conservadora i nacionalment limitada. La dependència servil de les seccions de la Comintern respecte a la direcció soviètica ha conduït, al seu torn, a una nova sèrie de greus derrotes, a la degeneració burocràtica de la teoria i la pràctica dels partits comunistes i al seu debilitament organitzatiu. A més a més, la Comintern no sols ha demostrat ser incapaç de complir el seu rol històric; cada vegada en major grau s'ha constituït en un obstacle en el camí del moviment revolucionari.

5.- L'avanç del feixisme en Alemanya ha sotmès les organitzacions obreres a una prova decisiva. La socialdemocràcia ha confirmat, una vegada més, el que ja havia assenyalat Rosa Luxemburg i ha revelat, de nou, no ser més que "un cadàver pudent". La superació de les organitzacions, idees i mètodes del reformisme és el requisit necessari per al triomf de la classe obrera sobre el capitalisme.

6.- Els esdeveniments d'Alemanya han revelat amb no menys força el col·lapse de la Tercera Internacional. Malgrat els seus catorze anys d'existència, l'experiència assolida en gegantines batalles, el suport moral de l'estat soviètic i els poderosos mitjans de què disposa per a la seua propaganda, el Partit Comunista Alemany, sota les condicions d'una greu crisi econòmica, social i política (condicions excepcionalment favorables per a un partit revolucionari), ha revelat una incapacitat revolucionària absoluta. En conseqüència, ha demostrat de manera definitiva que, tanmateix l'heroisme de molts dels seus militants, havia esdevingut totalment incapaç de complir amb el seu rol històric.

7.- La situació del capitalisme mundial, la tremenda crisi que ha enfonsat les masses treballadores en una misèria sense precedents, el moviment revolucionari de les masses colonials oprimides, el perill mundial del feixisme, la perspectiva d'un nou cicle de guerres que amenaça de destruir la cultura de la humanitat: aqueixes són les condicions que exigeixen imperativament la fusió de l'avantguarda proletària en una *nova (Quarta) Internacional*. Els sotasignats es comprometen a dirigir tots els seus esforços a la formació d'aquesta nova internacional en el lapse de temps més breu possible, sobre la base ferma dels principis teòrics i estratègics assentats per Marx i Lenin.

8.- Encara que disposats a cooperar amb totes les organitzacions, grups i fraccions que realment evolucionen des del reformisme o el centrisme burocràtic (stalinisme) cap a la política del marxisme revolucionari, els sotassignats declaren alhora que la nova internacional no podrà tolerar cap conciliació amb el reformisme o el centrisme. La necessària unitat del moviment obrer no s'assolirà barrejant les concepcions reformistes amb les revolucionàries ni adaptant-se a la política stalinista, sinó combatent la política d'ambdues internacionals en fallida. Per a ser digna d'aquest objectiu, la nova internacional no ha de permetre cap desviació dels principis revolucionaris en els problemes que toquen la insurrecció, la dictadura proletària, la forma soviètica de l'estat, etcètera.

9.- Per la seua base de classe, pels seus fonaments socials, per les formes de propietat que indiscutiblement predominen, l'URSS continua essent avui en dia un estat obrer, és a dir, un instrument per a la construcció de la societat socialista. La nova internacional inscriurà en el seu estendard, considerant-ho un dels seus objectius més importants, la defensa de l'estat soviètic enfront de l'imperialisme i la contrarevolució interna. Precisament la defensa revolucionària de l'URSS ens exigeix alliberar a les forces revolucionàries de tot el món de la influència corruptora de la Comintern stalinista i construir una nova internacional. La defensa de la Unió Soviètica només tindrà èxit si s'aconsegueix la total independència de les organitzacions proletàries internacionals respecte a la burocràcia soviètica i es desemmascaren incansablement davant les masses treballadores els falsos mètodes que aquella utilitza.

10.- La *democràcia partidària* és un prerequisite necessari per al desenvolupament dels partits proletaris revolucionaris, tant a escala nacional com internacional. No hi ha partit vertaderament revolucionari sense llibertat de crítica, sense l'elecció dels funcionaris des de baix cap amunt, sense el control de l'aparell per la base.

La necessitat de mantenir el secret *sota condicions d'il·legalitat* canvia completament la forma de funcionament de la vida interna d'un partit revolucionari i fa difícils, si no totalment impossibles, la discussió àmplia i les eleccions. Però inclús en les condicions i circumstàncies més difícils mantenen tota la seua vigència els requisits bàsics d'un règim partidari sa: informació honesta sobre el partit, llibertat de crítica i una real unitat interna entre la direcció i la majoria partidària. En suprimir i aixafar la voluntat dels obrers revolucionaris, la burocràcia reformista ha transformat la socialdemocràcia i els sindicats en organismes impotents, malgrat que els seus afiliats es comptaven per milions. En liquidar la democràcia interna, la burocràcia stalinista ha liquidat també la Comintern. La nova internacional i els partits que s'hi

adherisquen hauran de basar tota la seua vida interna en el *centralisme democràtic*.

11.- Els sotasignats han creat una comissió permanent de delegats representants, assignant-li les tasques següents:

a) Elaborar un manifest programàtic que siga la base principista de la nova internacional.

b) Preparar una anàlisi crítica de les organitzacions i tendències del moviment obrer actual (comentari teòric al manifest).

c) Elaborar tesis sobre totes les qüestions fonamentals que toquen l'estratègia revolucionària del proletariat.

d) Representar en tot el món les organitzacions sotasignades.

Signen:

E. Bauer: Oposició d'Esquerra Internacional (bolxevic leninista)

J. Schwab: SAP (Partit Socialista Obrer d'Alemanya)

P.J. Schmidt: OSP (Partit Socialista Independent d'Holanda)

H. Sneevliet: RSP (Partit Socialista Revolucionari d'Holanda)

¹ "La declaració dels quatre", *The Militant*, 23 de setembre de 1933.